

REGIO AGENDA 2023/2024

JEUGDHULP REGIO RIJNMOND

ÉÉN GEZAMENLIJKE AGENDA
VOOR DE TOEKOMST
JEUGDHULP

Alle kinderen kansrijk, gezond en veilig
laten opgroeien, dat is de ambitie van
onze 13 gemeenten

Programmateam Regio agenda
Jeugdhulp

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	2
Van De visie naar de agenda	3
<i>Leidende principes .....</i>	<i>3</i>
<i>afwegingskader .....</i>	<i>3</i>
<i>Landelijk, regionaal en lokaal.....</i>	<i>4</i>
<i>Inhoud van de agenda .....</i>	<i>5</i>
Het Programmteam	6
Hervormingsagenda	7
Onderwerpen Regioagenda 2023/2024	9
<i>Lobby & Strategie .....</i>	<i>10</i>
<i>Samen leren & Inspireren .....</i>	<i>11</i>
<i>Data & Monitoring .....</i>	<i>13</i>
<i>Toekomstscenario Kind- & Gezinsbescherming.....</i>	<i>14</i>
<i>Jeugdhulp & Onderwijs.....</i>	<i>16</i>
Structuur en Financien.....	17

INLEIDING

Nabije en passende jeugdhulp, dat willen we vanuit de 13 gemeenten in de regio Rijnmond organiseren. Daarmee bedoelen we dat de jeugdhulp moet passen bij het gewone leven en eenvoudig toegankelijk moet zijn. Of met andere woorden zo dicht mogelijk bij het gezin, in de school en in de omgeving van een kind of gezin. Uiteraard uitgaande van de veerkracht van kinderen en gezinnen.

Is de inhoud van deze agenda nieuw? Nee, gemeenten, aanbieders, verwijzers, onderwijs en cliënten werken al veel langer samen voor passende jeugdhulp voor de kinderen die dat nodig hebben. Met deze agenda bouwen we voort op al wat goed gaat, adresseren we waar het niet goed gaat en vertalen we wat uit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd komt naar onze regio.

Door de eerste ervaring met de regioagenda 2022/2023 hebben wij voor 2023/2024 realistische ambities kunnen neerleggen die nodig zijn om het maatschappelijke en financiële effect te bereiken om een sterke regio te blijven en samen verder te bouwen aan een toekomst waarin nabij en passende jeugdhulp geboden wordt.

In deze agenda worden de onderwerpen beschreven waar we als Regio gezamenlijk stappen in zetten. Wij zijn ons ervan bewust dat het landschap van de jeugdhulp niet stilstaat en politieke verandering invloed kan hebben op hetgeen dat wij moeten doen. Hier moeten we als grootste regio van Nederland wel op anticiperen. Dit maakt dat onze agenda een dynamisch document is, zodat we flexibel kunnen meebewegen.

VAN DE VISIE NAAR DE AGENDA

Terug naar het ontstaan van de Regioagenda. In 2021 hebben alle 15 (op dit moment 13) gemeenteraden ingestemd met de regiovisie. De regiovisie heeft de stip op de horizon gezet waar we naar toe werken. De route ernaar toe gaan we echter met een jaarlijkse agenda bewandelen. Deze agenda is de doorontwikkeling van de regioagenda 2022/2023 welke gebaseerd is op de regiovisie en de beleidsmaatregelen in de Hervormingsagenda Jeugd. In dit hoofdstuk worden de onderwerpen beschreven die hebben geleid tot de keuzes en de routebepaling van de agenda 2023 /2024.

DOEL

In gezamenlijkheid komen tot een uitvoerbare, doelgerichte en effectieve regionale agenda, waar ruimte is voor ontwikkelingen. Dit vraagt overzicht, organisatie, monitoring en vooral prioritering.

LEIDENDE PRINCIPES

In samenspraak met de aanbieders en ketenpartners van de Jeugdhulpregio Rijnmond zijn de leidende principes vastgesteld:

- Kinderen hebben een (t)huis en kunnen naar school. Alle inzet heeft als uiteindelijk doel dit in stand te houden.
- Ouders en opvoeders zijn blijvend, hulpverlening is in de basis tijdelijk en sluit aan bij wat zij nodig hebben.
- We doen wat helpt. Dat betekent dat we ook andere hulp en ondersteuning inzetten dan jeugdhulp.
- We luisteren naar de vraag van het kind en spreken de taal van het kind. We vragen hen wat zij zelf willen.
- We streven altijd naar passende hulp: gewoon is goed genoeg.

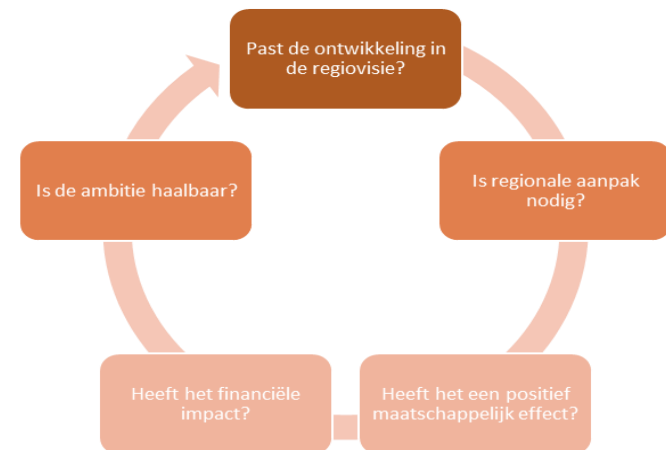
AFWEGINGSKADER

De Jeugdzorg is volop in ontwikkeling. Om een goede afstemming te hebben welke onderwerpen realistisch opgepakt kunnen worden in ons programmateam is het onderstaande afwegingskader opgesteld. Het afwegingskader werkt ondersteunend bij het nemen van beslissingen of besluiten nieuwe ontwikkelingen wel of niet worden uitgewerkt. Het afwegingskader is gebruikt bij het opstellen van de regioagenda 2022/2023 en meegenomen naar 2023/2024.

Het belangrijkste doel is om de regiovisie en de Hervormingsagenda Jeugd te realiseren. Soms doet zich een ontwikkeling voor, waar op ingespeeld moet worden. De invalshoek hierin is bepalend. Daarom stellen we voor dat we uitsluitend een ontwikkeling opnemen wanneer:

- a. De ontwikkeling een wetswijziging betreft;
- b. (Nieuwe) Ontwikkeling die door alle 13 gemeenten wordt geaccordeerd;

Vervolgens stellen we ons bij de ontwikkelingen de volgende vragen:

1. Uitsluitend wanneer een ontwikkeling passend is binnen de uitgangspunten en contouren van de Regiovisie, kan het een onderwerp zijn wat het Programmteam uitwerkt. Zodoende houden we een consistente lijn vast.
2. Het Programmteam betreft een aanpak die relevant is voor de regionale samenwerking. Specifiek lokaal ingegeven ontwikkelingen worden niet door het Programmteam opgepakt.
3. Wanneer de maatschappelijke impact significant is voor de samenleving en onze doelgroep, is het aantrekkelijk om op te pakken. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de doelgroep en ook het aantal jeugdigen die het regionaal betreft. Dit is de afweging die gemaakt wordt of de onderwerpen worden opgepakt door de 13 gemeenten (het Programmteam), of dat het lokaal wordt opgepakt.
4. De Jeugdzorg staat financieel onder druk. Niet alleen bij de gemeenten, maar ook bij de zorgaanbieders en andere ketenpartners. Om die reden is niet alleen de maatschappelijke impact een afweging. Indien een ontwikkeling zorgt dat de uitgaven dalen, is het aantrekkelijk om een dergelijke ontwikkeling door het Programmteam op te pakken.
5. De haalbaarheidsvraag is essentieel. De resultaten en effecten zijn niet direct merkbaar. De ontwikkeling en ook het ambitieniveau moet wel in gang worden gezet in de periode dat het Programmteam actief is. Vooralsnog is dit de komende 2 jaar. De onderwerpen op de regio agenda moeten binnen die periode kunnen zijn opgepakt of gerealiseerd.

LANDELIJK, REGIONAAL EN LOKAAL

De ambities in onze regio agenda zijn nadrukkelijk gericht op de inhoudelijke uitdagingen om meer maatschappelijke impact te bereiken voor alle kinderen, jongeren en gezinnen die zorg, hulp of ondersteuning

nodig hebben. Met daarbij het streven om gezamenlijk een financieel duurzaam (regionaal) jeugdstelsel te creëren.

Het uitgangspunt is dat jeugdhulp plaatsvindt in de eigen leefomgeving van de kinderen. Alle gemeenten verschillen op belangrijke kenmerken van elkaar. De unieke lokale context vraagt om maatwerk. Dit willen we ook vasthouden. Iedere gemeente investeert op haar eigen manier in een sterke lokale infrastructuur, met een solide pedagogische basis en voldoende preventief aanbod.

Afgelopen jaren hebben wij geleerd dat we op lokaal en regionaal niveau intensief moeten samenwerken om te zorgen dat de kwaliteit en continuïteit van de (specialistische) jeugdhulp gewaarborgd is. Daarin ligt een grote kracht om gezamenlijk te leren en is de kennis van 13 samenwerkende gemeenten groter dan een enkele gemeente.

Ook staan grote opgaven klaar om dit jaar op te pakken en regionaal en lokaal verder uit te werken. Dit zijn de grote opgaven Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming.

INHOUD VAN DE AGENDA

Voor gemeenten en partners in de jeugdzorgketen zijn de opgaven groot, wat duidelijk terug te zien is in onze Regiovisie¹ en de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Deze twee zijn leidend voor het werk dat ons in de regio te doen staat. Het transformatieproces in combinatie met de grote financiële druk vraagt veel van iedereen. In de Regiovisie en Hervormingsagenda is opgenomen waar we naar toe willen en moeten werken.

De Hervormingsagenda Jeugd is een hervorming die jeugdhulp in de bredere context van de samenleving plaatst en jeugdhulp sterker met aanpalende domeinen verbindt (bijvoorbeeld onderwijs, bestaanszekerheid, volwassen GGZ). De reikwijdte van de Jeugdwet wordt aangepast, zodat gemeenten een jeugdhulpplicht hebben naar alleen de meest kwetsbare kinderen. Verder moet de hervorming ervoor zorgen dat het jeugdhulpstelsel efficiënter gaat functioneren en heeft mede als doel dat een flinke kostenbesparing wordt gemaakt.

De regiovisie bevat 19 bouwstenen waarbij voor deze agenda is afgesproken dat de bouwstenen vanuit de regioagenda 2021/2022 lokaal worden opgepakt en regionaal worden gedeeld. De onderwerpen die per gemeente worden opgepakt staan in het hoofdstuk “Samen leren en Inspireren”. Gemeenten gaan hier zelf mee aan de slag en delen ervaringen, geleerde lessen en goede voorbeelden met de anderen gemeenten. De volgende onderwerpen stonden in de vorige regioagenda en zijn niet opgenomen in de huidige regioagenda.

1. Veiligheidsketen
2. Bestaanszekerheid

---

¹ [Nabij en Passend 30 november 2020 \(jeugdhulprijmond.nl\)](#) (Link naar Regiovisie)

3. Door ontwikkelen expertise netwerken
4. 18- naar 18+
5. Clientparticipatie
6. Kwaliteit en effectiviteit

Dit Programma heeft tot doel zo flexibel mogelijk te zijn, zodat het programmateam gezamenlijk thema's met een duidelijk aantoonbare regionale meerwaarde kan aanpakken.

Met betrokkenen hebben we op basis van het afwegingskader de volgende onderwerpen bepaald voor de agenda van 2023/2024, waar wij als Programmateam onze eerste focus op hebben:

1. Lobby & Strategie
2. Data en monitoring
3. Samen leren & Inspireren
4. Toekomstscenario
5. Jeugdhulp en Onderwijs

HET PROGRAMMATEAM

Het programmteam is de katalysator van beleid en ontwikkeling van de regionale Jeugdzorg Rijnmond. De opdracht is drieledig:

- a. Verantwoordelijk voor de vertaling van de Regiovisie en de voor de regio relevante onderdelen Hervormingsagenda Jeugdhulp naar een Regioagenda Jeugdhulp.
- b. Uitvoering geven aan en bewaken van de jaarlijkse regio agenda;
- c. Kennis en ervaring vanuit verschillende werkgroepen (landelijk, regionaal en lokaal) bij elkaar brengen en verbinden.

Organisatie en wat doen wij

Het Programmteam is van alle 13 gemeenten. De bemensing bestaat uit een afvaardiging van alle 5 subregio's en van de Uitvoeringsorganisatie van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR), aangevuld met eventuele inhuur van specifieke kennis (denk hierbij aan communicatie, Business Intelligence etc.).

Het programmteam bedenkt, plant en zet uit, werkt uit en bewaakt. Dit doet zij niet alleen, daarvoor maakt zij gebruik van al bestaande werkgroepen (zoals de werkgroepen rondom Jeugd en Onderwijs en Toekomstscenario). Het Programmteam heeft ook de mogelijkheid om vragen en opdrachten bij bestaande werkgroepen te beleggen, natuurlijk altijd in nauw overleg.

Het programmteam is niet de enige die zich hard wil maken voor de transformatie van de jeugdhulp in onze regio. Naast de hiervoor genoemde werkgroepen zijn nog meer partners hard aan de slag. Om met elkaar het overzicht te houden en inzichten te delen, wordt het programmteam de spin in het web. Dit vanuit het onderdeel 'Samen Leren' uit de regiovisie. Vanuit het Programmteam wordt nauw contact onderhouden met de

landelijke werkgroepen en het implementatieteam van de nieuwe regionale contracten.

De opdrachtgever voor de uitvoering van de regio agenda is het Directeurenoverleg Jeugdhulp Rijnmond. Hierin zijn alle 13 gemeenten vertegenwoordigd alsmede ook de uitvoeringsorganisatie van de GRJR. Vast onderdeel van de voortgang van de regio agenda is de monitoring en de invulling van de randvoorwaarden voor de implementatie.

De bestuurders van de 13 gemeenten ontvangen periodiek een rapportage over de voortgang zowel met de regionale (tussen)resultaten als de effecten op de individuele gemeente.

De daadwerkelijke uitvoering van de regio agenda vindt plaats met alle samenwerkende partners. Denk hierbij aan onderwijs, zorgaanbieders, huisartsen, maatschappelijk voorveld, lokale wijkteams en vanzelfsprekend de Uitvoeringsorganisatie GRJR.

HERVORMINGSAGENDA

In de regio is vooralsnog afgesproken dat maatregelen die uit de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd ingevoerd moeten worden dit lokaal wordt uitgevoerd. De maatregelen zijn vaak niet geheel nieuw en hebben veel gemeenten binnen onze regio al opgepakt en doorgevoerd. Als programmateam zien wij op al onze agendaonderdelen een sterke verbinding met de Hervormingsagenda.

Maar voordat we verder gaan met de verbinding maken met de agenda maken we een sprong terug in de tijd om te kijken hoe de Landelijke Hervormingsagenda tot stand is gekomen en wat op hoofdlijnen hierin is opgenomen. Voor velen in het Sociaal Domein is bekend dat sinds 2015 de jeugdhulp gedecentraliseerd is naar de gemeenten. Vanaf 2017 zijn de uitgaven voor de jeugdhulp hoger dan het budget dat het Rijk beschikbaar had gemaakt. Door de toegenomen uitgaven heeft het Rijk in mei 2019 voor de periode 2019 tot en met 2021 extra middelen ter beschikking gesteld aan gemeenten. Tegelijkertijd hebben Rijk en gemeenten ook onderzocht of gemeenten blijvend extra middelen nodig hebben voor de jeugdhulp. Hiervoor is een arbitragecommissie aangewezen (de Commissie van Wijzen¹). In mei 2021 heeft de commissie een uitspraak gedaan over de middelen waarmee het Rijk de gemeenten moet compenseren voor het feitelijke tekort voor de jeugdzorg². Met daarbij het advies om de Hervormingsagenda op te stellen.

De Hervormingsagenda Jeugd is op 14 juni 2023 in de ALV van de VNG vastgesteld. Met daarbij een door onze jeugdhulpregio opgestelde en breed gesteund voorstel³ die meer helderheid moet geven over de inhoudelijke opgaven, de financiën en de opdracht van de in te stellen deskundigencommissie. Aan de hand van de gedane inspanningen van de betrokken partijen (met name de gemeenten), geeft de commissie

zwaarwegend advies over onder andere de benodigde (financiële) middelen voor de toekomst.

De Hervormingsagenda Jeugd bevat veel afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Het doel is om het stelsel en de uitvoering te verbeteren en over (wettelijke) grenzen heen te gaan. De Hervormingsagenda is verdeeld in 6 opgaven (implementatielijnen):

1. Afbakenen en verduidelijken wat jeugdzorg is;
2. Stevige lokale teams (incl. een stevigere verbinding met aangrenzende domeinen) en toegang;
3. Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk;
4. Kwaliteitsverbetering en blijvend leren;
5. Regionale en landelijke inkoop en organisatie van de specialistische zorg;
6. Verbeteren inzicht in het functioneren van het jeugdstelsel met/ door middel van data en monitoring.

Als gemeenten zijn wij direct verantwoordelijk voor de opgaven 2. Stevige lokale teams en toegang en 5. Regionale en landelijke inkoop en organisatie. Voor de uitvoering wordt op dit moment (zomer 2023) een implementatieplan bij de implementatielijnen gemaakt door de VNG in overleg met de partijen uit de Vijfhoek. Uiterlijk oktober 2023 moet dit gereed zijn.

Maatregelen (Financiële impact)

De uitspraak van de commissie van Wijzen is de basis van het verwachte besparingspotentieel, wat moet leiden tot een financieel en duurzaam jeugdstelsel. Op basis hiervan is de verwachting dat het besparingspotentieel vanaf 2026 circa 1 miljard euro is. Om deze 1 miljard te halen is vooraf eerst een ingroeipad bepaald, maar in de onderhandelingen is afgesproken dat in de periode tot en met 2025 dit

ingroeipad wordt bevroren. Het besparingspotentieel op de maatregelen moet dan 374 miljoen euro zijn.

Naast het bevriezen van het ingroeipad is een akkoord gesloten dat van de 1 miljard circa € 650 miljoen is aangemerkt als haalbaar en € 380 miljoen als onzeker.

Uiteindelijk doet een aangestelde deskundigencommissie hierover in 2025 een uitspraak over de behaalde resultaten en geeft daarbij advies of de besparingsmaatregelen realistisch zijn.

Over de eerdergenoemde 511 miljoen euro die door het Rijk in haar begroting is opgenomen, heeft het Rijk aangegeven dat zij hiervoor verantwoordelijk is en dit bedrag voor haar rekening en risico is.

Monitoring

De financiële maatregelen uit de Hervormingsagenda worden voorzien van een implementatieplan op basis van de taakverdeling in de Hervormingsagenda. Om gaandeweg zicht en grip te houden op voortgang en effecten van de gemaakte afspraken in de Hervormingsagenda wordt vanaf 2023 een jaarlijkse monitor opgesteld op basis van beschikbare en aanvullende data die wordt verzameld. Deze monitor wordt gaandeweg doorontwikkeld. Een onafhankelijke partij ontwikkelt de monitor en voert deze uit.

De voortgang wordt besproken met alle betrokken partijen in de Vijfhoek², in een bestuurlijk overleg dat ten minste twee keer per jaar plaatsvindt. Wijkt de voortgang van de inspanningen dan wel de financiële effecten significant af van wat is afgesproken, dan wordt bestuurlijk besloten over uit te voeren beheersmaatregelen. Deze maatregelen moeten uitvoerbaar

zijn en er moet rekening gehouden worden met effecten op andere terreinen. Er kunnen diverse oorzaken zijn voor afwijkingen zoals niet geleverde inspanningen, gebrekkige keuzes dan wel uitvoering, aangescherpte of nieuwe ramingsinzichten en autonome ontwikkelingen. De monitor dient ook om van te leren en bij te sturen waar nodig en mogelijk.

De monitor dient ook als input voor de zogeheten deskundigencommissie. Volgens, in overeenstemming met het advies van de Commissie van Wijzen wordt een commissie van deskundigen ingesteld die een zwaarwegend advies zal geven aan het bestuurlijk overleg ten aanzien van de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen, mede in relatie tot de uitgavenontwikkeling ('mid-term review'). De commissie wordt gevraagd in januari 2025 en januari 2028 een advies te formuleren, in aanvulling op de jaarlijkse bestuurlijke overleggen op basis van de monitor.

Hervormingsagenda en de Regioagenda

Als programmateam zien wij voor de Regioagenda een belangrijke ontwikkeling die vanuit de landelijke Hervormingsagenda naar ons toe komen en regionaal opgepakt zijn. Als programmateam willen wij de impact van deze Hervormingsagenda bij de werkgroep Lobby & Strategie beleggen en daarvanuit adviseren of iets regionaal of lokaal wordt opgepakt, waarbij nu de intentie is dat iedere gemeente individueel aan de slag gaat met de Hervormingsagenda.

Controversiële onderwerpen

Met de start van de zomer heeft het kabinet besloten om af te treden en demissionair verder te gaan. In september 2023 heeft de tweede kamer het

---

² De Hervormingsagenda jeugd is voorbereid door de samenwerkende partijen vanuit vijf perspectieven: • Cliëntorganisaties en jongerenvertegenwoordigers • Professionals • Aanbieders • Gemeenten • Het Rijk

volgende onderwerp als controversieel aangemerkt die betrekking hebben op lokale gemeenten en de aanpak:

- De Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (ook wel bekend als Wams) is door de Kamercommissie als controversieel verklaart. De wet is beoogd om knelpunten weg te nemen in relatie tot gegevensuitwisseling en privacy in het sociaal domein, met name voor de aanpak van meervoudige problematiek. Het wetsvoorstel beoogt een integrale aanpak waarbij verschillende domeinen samenwerken om problemen aan te pakken. Het wetsvoorstel is al voor de val van het kabinet aangeboden aan de Tweede Kamer, maar is nu als controversieel verklaart.

Deze wet is onderdeel van de Hervormingsagenda en de uitvoering hiervan kan vertragend werken op de implementatieagenda.

ONDERWERPEN REGIOAGENDA 2023/2024

Het programmateam is in de eerste helft van 2023 langs de gemeenten in de regio gegaan om op te halen waar de lokale prioriteiten liggen. Om zo in lijn met het afwegingskader regionaal breed gedragen onderwerpen in de agenda te hebben. Na deze inventarisatie zijn hieruit de volgende onderwerpen gekomen, Lobby & Strategie, Samen Leren en Inspireren, Data & Monitoring en Toekomstscenario. Vervolgens is na deze periode het onderwerp Onderwijs en Jeugdhulp terug op de agenda gekomen doordat wij dit als regio samen willen oppakken. In de volgende onderdelen komen we kort op deze onderwerpen terug: waarom het zo belangrijk is, wat wij uiteindelijk willen bereiken en welk resultaat we in 2023/2024 willen bereiken.

LOBBY & STRATEGIE

Als grootste jeugdzorg regio in Nederland willen wij onze eenheid als kracht gebruiken door daadkrachtig als Regio te zijn en daarmee sterk in onze gezamenlijke Lobby richting het Rijk en de VNG.

Veel zaken lijken soms op ons af te komen maar door een goede lobby kunnen wij bij veel beleidsvoornemens en ontwikkelingen tijdig aansluiten en zo nodig beïnvloeden. Juist door onze brede en gezamenlijke expertise kunnen wij een bijdrage leveren aan de landelijke ontwikkelingen. Als voorbeeld geldt de Hervormingsagenda Jeugd en hoe hier de komende jaren invulling aangegeven gaat worden.

We starten met een actieve lobby op de te ontwikkelen implementatielijnen en het creëren van zicht op de financiële consequenties van de maatregelen. Het inzichtelijk maken van de maatregelen en de effecten hiervan zal bijdragen aan de discussie die gevoerd gaat worden over de financiële impact en maatschappelijke impact.

Daarnaast is het doel om met Lobby & Strategie voor 2023/2024 de implementatielijnen die vanuit de Hervormingsagenda gevormd gaan worden te beoordelen. Hieruit komt het advies in hoeverre dit regionaal ofwel lokaal ingevuld moet worden. Zoals de ontwikkeling nu gaat, is de verwachting dat de BJ42 (Bestuurlijk netwerk BJ42 en Ambtelijk netwerk J42) een belangrijk schakelpunt gaat worden in de uitrol van de Hervormingsagenda en de communicatie met regio's en gemeenten. Bij regionale invulling komt de regie op deze onderwerpen binnen het

programmamateam te vallen en zal dit aan de opdrachtgever worden voorgelegd.

Wat willen we bereiken?

- Sterke profilering van onze Regio in en buiten het Bestuurlijk netwerk BJ42 en ambtelijk in de J42 waarin wij een krachtig gezamenlijk belang vertegenwoordigen en presenteren.
- Regio Rijnmond zichtbaar aan tafel op de onderwerpen die voor ons van belang zijn.
- Actieve bijdrage leveren aan de Vijfhoek³ door inzet in ambtelijke werkgroepen van de Hervormingsagenda> Dit zijn de onderwerpen Bestaanszekerheid, Data & Monitoring en financieel stelsel.
- Voorstel presenteren met advies om de implementatie(lijnen) van de landelijke Hervormingsagenda lokaal of regionaal te implementeren.
- Sterk bovenregionaal netwerk met aanpalende regio's.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023/2024

- Zorgen voor goede bestuurlijke vertegenwoordiging in de BJ42 en hier onze Regiovisie en -agenda agenderen en positioneren;
- Het Programmamateam heeft een sterke vertegenwoordiging in J42;
- Analyse van de implementatielijnen en impactanalyse lokaal/regionaal en advies;
- Actieve ambtelijke bijdrage en impact leveren aan de landelijke opgaven (Hervormingsagenda, Toekomstscenario en I transformatie residentiële jeugdzorg);

---

³ De Hervormingsagenda jeugd is voorbereid door de samenwerkende partijen vanuit vijf perspectieven: • Cliëntorganisaties en jongerenvertegenwoordigers • Professionals • Aanbieders • Gemeenten • Het Rijk

- Analyse van de drie regiobeelden en regioplannen Integraal Zorg Akkoord (IZA) op Jeugd & Gezin;
- Actief netwerk onderhouden met de relevante stakeholders zoals JeugdAutoriteit (JA), VWS, VNG, Zorgaanbieders en andere aanpalende regio's (Drechtsteden, Midden Holland).

SAMEN LEREN & INSPIREREN

Onderwerpen die lokaal worden opgepakt worden regionaal samengebracht in een Samen Leren & Inspireren werkgroep. Deze werkgroep heeft een vertegenwoordiging van de subregio's en komt samen om de ontwikkelingen te bespreken en de gezamenlijk onze leeragenda te bepalen. Waarbij de lokale onderwerpen als volgt door gemeenten zelf zijn gekozen:

Onderwerp	Welke gemeente
van 18- naar 18+	Gemeente Nissewaard
	Gemeente Lansingerland
Jeugdhulp en onderwijs (specifiek wegwerken van wachtlijsten cluster 3 en 4)	Gemeente Capelle aan den IJssel
Jeugdhulp en onderwijs: wachtlijsten passend onderwijs	Gemeente Rotterdam
Jeugdhulp en onderwijs: ontwikkeling inclusief onderwijs/zorg op en in scholen	Gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
POH-GGZ Jeugd en gezin	Voorne aan Zee
Normalisering verankeren in verordening	Krimpen aan den IJssel
Intensieve casusregie	Goeree-Overflakkee

Vergelijk van regionale Inkoopmodellen en data monitoring.	Gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam
---	--

De onderwerpen worden door gemeenten samen of individueel verder ontwikkeld en bij de themabijeenkomsten gepresenteerd en gedeeld en bediscussieerd.

Onder 'Samen' verstaan we de gehele samenwerking binnen het systeem van bestuurlijke en maatschappelijke partners in de jeugdhulp, dit stopt niet bij de samenwerking van de 13 gemeenten in de regio. Wel houden we, bij de opzet van de structuur, rekening met de verschillende doelgroepen en samenwerkingspartners. Zo zien we de volgende mogelijkheden:

- Samenwerking binnen de 13 gemeenten in de regio.
De 13 gemeenten hebben allemaal de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Jeugdwet. Vanwege lokale demografie en organisaties, zijn er verschillen in de wijze waarop iedere gemeenten haar organisatie heeft opgezet, de taken en verantwoordelijkheden heeft belegd en in de manier van uitvoeren. Dit alles is niet erg, er is geen goed of fout. Door het delen van de effecten van de gemaakte keuzes, gaat het lerend vermogen van ieder gemeente en daarmee regio omhoog. Dit draagt bij aan meer kwaliteit en effectiviteit en daarmee de samenwerking met andere deelnemende organisaties (zoals zorgaanbieders, onderwijs, welzijn etc.).
- Samen met het geheel als systeem.
De uitvoering van de Jeugdzorg valt weliswaar onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten, de daadwerkelijke uitvoering vindt gezamenlijk plaats met vele andere organisaties. Denk hierbij aan

zorgaanbieders, welzijn instanties, scholen, huisartsen etc. We kunnen niet zonder elkaar in dit systeem. De kwaliteit en effectiviteit van onze zorg aan onze kinderen valt of staat met die samenwerking. Daarin investeren gaat ons allen verder brengen. De samenwerking binnen het geheel is echter niet vanzelfsprekend. Iedere organisatie werkt heel hard om de kinderen te helpen, echter vaak vanuit ieders eigen expertise en invalshoek.

Dat de samenwerking in de sub-regio's verschillend verloopt, is een kracht in de eenheid. Door in te zetten op het optimaliseren van de samenwerkingen behouden we de kracht waaruit deze is ontstaan en vindt de identiteit zich door de demografische en sociale kwaliteiten. Wij geloven dat door alle ervaringen te delen onze regionale samenwerkingen nog effectiever worden.

Wat willen we bereiken?

- Leernetwerk voor gemeenten in de regio;
  - Zoals leren van elkaars inkoopmodellen (bekostigingsmethodieken)
- Leren van elkaars aanpak voor de implementatie van de beleidsmaatregelen vanuit de Hervormingsagenda;
- Leren en ontwikkelen samen met kinderen en gezinnen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023/2024

- We zetten een structuur op waarlangs het lerend vermogen gaat groeien op de landelijke ontwikkelingen, verdieping kan plaatsvinden op inhoudelijke onderwerpen (bouwstenen Regiovisie) en de focus van de lokale onderwerpen. Dit doen we door concreet de volgende structuren op te zetten:
  - Organiseren van twee themadagen in 2023/2024 met daarbij de eerdergenoemde inhoud op de agenda.
  - Bestaande structuur met onze samenwerkingspartners gebruiken om elkaar mee te nemen in de ontwikkeling van de Hervormingsagenda Jeugd.
- Bij elkaar brengen van lokaal uitgevoerde (financiële) maatregelen Hervormingsagenda (projectleiders en controllers);
- Inrichten door het projectteam van een online kennisplatform.

DATA & MONITORING

Data gedreven werken wordt steeds belangrijker en dit zien wij duidelijk terug in de Hervormingsagenda Jeugd. Daarin staat een opgave volledig gewijd aan data & monitoring waarbij het inzicht in het functioneren van het jeugdstelsel voorop staat.

Als regio hebben wij steeds meer inzicht in het functioneren van het regionale deel van het jeugdstelsel. We sluiten aan bij de ambitie van de HA om op het gehele stelsel zicht te krijgen, met gebruikmaking van ook lokale gegevens e/o inzichten over jeugdhulpgebruik. Hiermee zouden wij graag de effecten van de regionale en lokale inzet willen meten. Hiermee krijgen wij als gemeenten en regio zicht en grip krijgen op de brede jeugdketen (van preventie tot en met specialistische jeugdzorg) en kunnen wij regionaal onze lobby versterken naar de VNG, het Rijk en de deskundigencommissie. Hierdoor verwachten wij proactief te sturen op het zorglandschap, vraag en aanbod passend te laten zijn en te leren van de trends en ontwikkelingen.

Het gaat dan ook vooral om het verbeteren en effectiever benutten van bestaande lokale en regionale data, informatie en expertise in het data en monitoring. Hierdoor kan steeds beter proactief gehandeld worden in plaats van reactief en kunnen trends en ontwikkelingen beter worden voorspeld.

In samenwerking met kennis- en data-experts verkennen we welke ontwikkelingen gemonitord moeten worden, wat hierbij de specifieke informatievraag is en welke databronnen hiervoor beschikbaar. Hierbij hebben we oog voor het laag houden van de administratieve lasten. In principe wordt er alleen gewerkt met bestaande gegevens. De ontsluiting hiervan vraagt mogelijk regionale coördinatie.

Wat willen we bereiken?

- Eenduidige set van regionale en lokale gegevens;
- Een set met informatievragen die aansluiten bij de doelen uit de regiovisie en hervormingsagenda;
- Eenduidig set aan kpi's die aansluiten bij deze informatievragen. Hierbij wordt kritisch gekeken welke antwoorden op de informatievragen al uit de bestaande informatieproducten gehaald kunnen worden;
- Periodieke (4 x per jaar) een duidingssessie met lokale en regionale aanbieders;
- Regionaal dashboard met daarin een vaste set van effectmetingen met inzicht in elkaars effectmetingen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023/2024

- Opstellen regionaal data & monitoring plan met daarin:
  - De effecten die wij willen meten, geconcretiseerd naar kpi's die aansluiten op de beoogde doelen;
  - De mogelijkheden van bestaande bronnen;
  - De kritische kanttekeningen;
- Opstellen en beschikbaar maken van een regionaal dashboard met daarin de standaard set effectmetingen (eventueel als toevoeging op bestaande monitor).

TOEKOMSTSCENARIO KIND- & GEZINSBESCHERMING

Kinderen horen op te groeien in een duurzaam veilige omgeving. Onze verantwoordelijkheid is te zorgen voor een overzichtelijke en compacte veiligheidsketen. Deze bestaat uit stevige breed kijkende lokale teams die goed in staat zijn om onveiligheid te signaleren, deze bespreekbaar te maken en die korte lijnen hebben met een Regionaal Veiligheidsteam (uit het toekomstscenario Kind en gezinsbescherming). In het Regionaal Veiligheidsteam worden taken en functies van de GI's, VeiligThuis en de Raad van de Kinderbescherming zoveel mogelijk geïntegreerd. In deze organisatie zijn dan functies van de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en Raad van de Kinderbescherming samengebracht, maar andere functies kunnen nodig zijn om te doen wat kinderen, volwassenen en professionals nodig hebben.

Het Toekomstscenario richt zich nadrukkelijk zowel op de huidige jeugdbeschermingsketen als op de keten huiselijk geweld en kindermishandeling en leidt tot een omvangrijke en ambitieuze aanpassing van de keten van veiligheid en bescherming. Het behelst een forse omslag en ontwikkeling bij gemeenten (lokale teams) en alle betrokken ketenpartners. Dat vraagt om een stevig regionaal en ook lokaal proces.

In het Toekomstscenario is het wijkteam de spil in de hulpverlening. Er is één vast gezicht binnen het lokale team dat in voorkomende gevallen samen optrekt met een professional uit het Regionaal Veiligheidsteam. In het toekomstige Regionaal Veiligheidsteam worden taken van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), Veilig Thuis (VT) en de Gecertificeerde Instellingen (GI's) geïntegreerd. Indien nodig zal een medewerker van het Regionaal Veiligheidsteam aansluiten. Werkt men als duo samen met het gezin. De aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling is integraal onderdeel van de werkwijze in de keten.

Dicht rondom de gezinnen staat een netwerk met specialisten met kennis over kinderen, volwassenen, volwassenGGZ (vGGZ) en huiselijk geweld. Professionals worden gefaciliteerd om samen te werken en een lerende omgeving te vormen. Daarnaast is een deskundige en onafhankelijke cliëntondersteuner/ vertrouwenspersoon of rechtsbijstand beschikbaar.

Het Toekomstscenario zet in op een systeemgerichte (gezinsgerichte) keten van lokale teams tot aan de rechtspraak. In de hele keten is de focus op het helpen van gezinnen en huishoudens met en zonder kinderen (van 0-100 jaar).

Op dit moment zijn nog niet alle facetten van het Toekomstscenario volledig duidelijk. Het landelijke programmateam heeft de opdracht om te zorgen dat het Toekomstscenario in het land wordt geïmplementeerd en dat over een aantal onderdelen concretisering en besluitvorming plaatsvindt. Aan de hand van de uitkomsten van lopende proeftuinen in het hele land en een aantal ontwikkelingen op landelijk niveau (w.o. advies over elementen van rechtsbescherming) wordt dit opgepakt. Daar eerder werd gekoerst op een versnelling van de landelijke implementatie van het Toekomstscenario, is uiteindelijk besloten tot 2030 te nemen voor de volledige landelijke implementatie. In Rijnmond is in de afgelopen periode een proeftuin uitgevoerd. Er wordt nu nagedacht of en op welke wijze de proeftuin gecontinueerd zal worden. In juli 2023 heeft het AB van de GRJR het plan van aanpak Ontwikkeling Toekomstscenario vastgesteld. Dit plan wordt aangestuurd door een stuurgroep van directeurs van gemeenten en directeurs van de betrokken instellingen. In de periode tot eind 2023/begin 2024 wordt gezamenlijk een impactanalyse uitgevoerd. Deze impactanalyse resulteert in een advies voor verdere ontwikkeling en implementatie van het Toekomstscenario in onze regio.

Wat willen we bereiken?

- Ontwikkelingsbedreiging en onveiligheid wordt in een zo vroeg mogelijk stadium gestopt en duurzaam opgelost door tijdig passende hulp, ondersteuning en interventies te bieden waardoor een kinderbeschermingsmaatregel voorkomen kan worden.
- Wanneer een maatregel toch nodig is, vindt dit altijd in samenwerking plaats tussen het Regionaal Veiligheidsteam, het lokale team en het gezin.
- Minder maatregelen (afname van beschermingsmaatregelen en uithuisplaatsingen).

Wat gaan we daarvoor doen in 2023/2024

- Opstellen plan van aanpak Toekomstscenario, met onder andere:
  - Regionale vertaling van het landelijke Toekomstscenario
  - Duidelijke scope van Toekomstscenario
  - Processtappen
- Deelname aan de regionale Proeftuin;
- Uitwerken van een (meerjarig) regionaal implementatieplan met onze partners. (O.b.v. het landelijk actieplan, uitkomsten proeftuin);
- Samen met onze partners richten we een passende regionale structuur in. (Ontwikkeling, implementatie en gezamenlijk leer- en ontwikkeltraject);
- Uitvoeren (in samenwerking met Regioplan) van het regionale plan van aanpak.

JEUGDHULP & ONDERWIJS

Jeugdhulp en onderwijs is een beleidsveld dat tussen jeugdhulp en onderwijs invalt. Binnen de regio maken kinderen over de gemeentegrenzen gebruik van het regionale onderwijsaanbod. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de keten van onderwijsgerichte dagprogramma's, waarna kinderen instromen in het onderwijs, veelal het speciaal onderwijs. Met daarbij ondersteuning voor een kind op een (speciaal onderwijs) school dat vanuit de Jeugdwet gefinancierd wordt. Daarnaast zijn binnen de regio kinderen die om allerlei redenen niet naar school gaan en thuiszitters zijn, al dan niet met een vrijstelling van de leerplicht. Om deze kinderen zoveel mogelijk de juiste en passende hulp te bieden zien wij binnen de regio de volgende opgaven:

1. Verstopping van de keten kinderdagcentra / onderwijsgerichte dagprogramma's naar speciaal onderwijs. Er is meer vraag naar speciaal onderwijs en de scholen in de regio zitten vol. De laatste twee jaar zijn er wachtlijsten ontstaan. Daardoor is er geen doorstroom vanuit kinderdagcentra en zijn daar lange wachtlijsten ontstaan. Hierdoor kunnen jonge kinderen niet instromen. De opgave is om vraag en aanbod in de regio in kaart te brengen, een prognose te maken en daar beleid op te ontwikkelen / aan te passen.
2. Doorontwikkeling van jeugdhulp op school volgens de opgaven in de Hervormingsagenda: de landelijke norm voor basisondersteuning die minimaal op iedere school moet zijn en een meer collectief aanbod ontwikkelen van ondersteuning en zorg op scholen en in de kinderopvang.
3. Implementatie van de grensverkeer afspraken: de woongemeente van het kind betaalt voor de jeugdzorg (onder de Jeugdwet) die via de school waar het kind op zit wordt gegeven. Als dit over de gemeentegrenzen heen gebeurt, moet

er onderling verrekend worden. Dit moet geïmplementeerd worden.

4. Aanpak ontwikkelen voor thuiszitters. Scholen hebben elk maar één of enkele kinderen die thuiszitter zijn, samen krachten bundelen in de regio om een passende aanpak te ontwikkelen en uit te rollen is efficiënter.
5. Organiseren van onderwijs voor kinderen die gesloten zitten of in driemilieuvoorzieningen of andere woonvormen verblijven. Dit kan bv ook kamertrainingcentrum of een studio van een aanbieder zijn.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat alle kinderen naar school gaan, dus ook kinderen die in een residentiële vorm van jeugdhulp wonen. Passend onderwijs moet van een theoretisch begrip veranderen in een werkwoord. School is dé basis van een dag invulling voor kinderen. Daarnaast willen we bereiken dat instellingsonderwijs op een volwaardige manier kan voortbestaan, ook bij een teruglopend aantal leerlingen. Hiermee wordt bedoeld dat op alle niveaus een aanbod aan onderwijs beschikbaar blijft, van Praktijkonderwijs tot VWO.

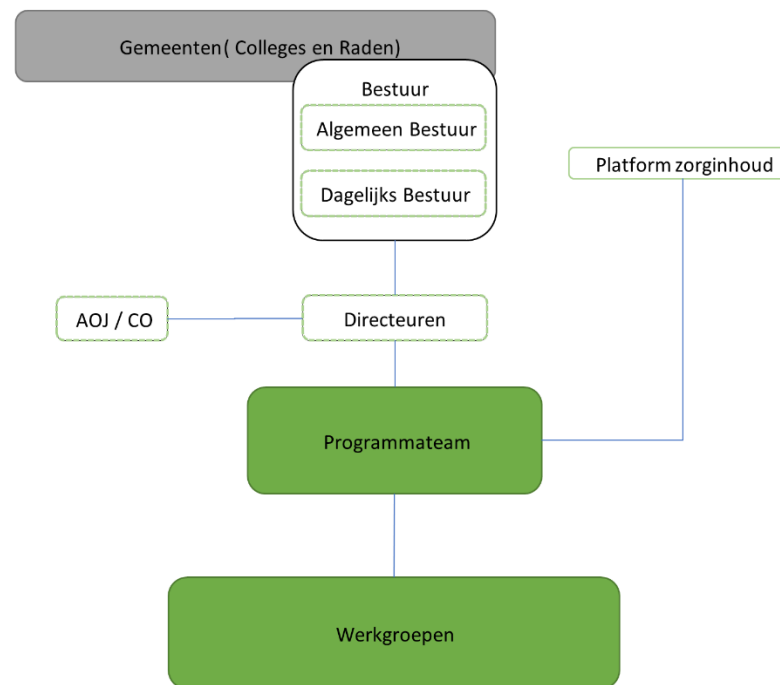
Wat gaan we daarvoor doen?

- Analyse maken van de vraag naar en het aanbod van kinderdagcentra en speciaal onderwijs, prognose maken en dat opleveren in een rapport. Dit uitwerken in beleid;
- We voeren het plan van aanpak Ontwikkelen intensief zorgaanbod uit. Hier zit een koppeling in met onderwijs;
- We voeren de SPUK Driemilieuvoorzieningen uit. Het kleinschalig organiseren van woonvormen betekent dat aanbieders met meer scholen afspraken moeten maken;

- Via het Bovenregionaal expertisenetwerk halen we expertise in huis om de koppeling tussen onderwijs en residentiële jeugdhulp te versterken;
- Bij het uitvoeren van voorgaande punten zoeken we afstemming met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

STRUCTUUR EN FINANCIEN

Voor dit programma is gekozen voor een programmaorganisatie en -besturing met specifieke aandacht voor de relatie met de gemeentelijke organisaties en uitvoeringsorganisatie en sturing. Hieronder is de programma-organisatie visueel opgenomen.

Opdrachtgever

De opdrachtgever zijn de 13 directeuren van de deelnemende gemeenten. De dagelijkse aansturing is gedelegeerd aan drie directeuren (de directeur van de Uitvoeringsorganisatie GRJR en twee gemeentelijke directeuren). Zij houdt zicht op de voortgang van het programma, beoordeelt de programmaresultaten en stuurt het programma waar nodig bij. Zij geldt als eerste aanspreekpunt voor het programma bij eventuele issues. Dit alles doet zij namens en binnen de (financiële en kwalitatieve) kaders van het

Dagelijks en Algemeen bestuur. De opdrachtgever schaal op naar het directeurenoverleg in het geval dat deze kaders bedreigd worden.

Belangrijke besluitvorming wordt door de opdrachtnemer voorbereid en voorgelegd aan het directeurenoverleg. Het is aan de leden van het directeurenoverleg om hun bestuurders mee te nemen in de voortgang van dit programma. Het programmateam kan waar nodig en in overleg met de opdrachtgever hierbij ondersteunen.

Het programmateam en werkgroepen

Het programmateam is opdrachtnemer van het programma en bestaat uit een kwartiermaker (voorzitter), een programmamanager, programmaleden (vertegenwoordiging van de 5 sub-regio's en Uitvoeringsorganisatie GRJR) en de programmasecretaris.

De voorzitters van de werkgroepen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de projecten binnen de programmaliijn en voor de op te leveren resultaten. Zij bewaken de voortgang en de samenhang binnen de programmaliijn. De werkgroepen worden gevormd naar de inhoud en een vertegenwoordiging van de gehele regio.

Financiering & Inzet capaciteit

Er is een financiële dekking voor het programmateam en heeft een omvang van 400.000 euro welke voldoende is om het projectteam (kwartiermaker, programmamanager en programmasecretaris) mee te financieren. Als blijkt dat meer nodig is om doelen te behalen, zal dit aan het directeurenoverleg voorgelegd worden.

De individuele gemeenten maken voor de werkgroepen capaciteit vrij en hebben daar met elkaar een open verhouding in om gezamenlijk elkaar aan te spreken.

